

Kredietcrisis en fiscus

De kredietcrisis en de gevolgen daarvan beheersen in steeds grotere mate het economische leven. De overheid heeft inmiddels de nodige maatregelen getroffen om de gevolgen van deze crisis te beperken. Zo zijn er garantiefondsen beschikbaar gesteld en zijn de mogelijkheden om een beroep te doen op WW-uitkeringen verruimd. Ook op het fiscale vlak heeft het kabinet maatregelen getroffen om de gevolgen van de kredietcrisis voor het bedrijfsleven te verzachten. Zo zijn de tarieven voor de vennootschapsbelasting verlaagd en zijn er mogelijkheden voor willekeurige afschrijvingen gecreëerd.

In het oorspronkelijke Belastingplan 2009 was al een verlaging van het vennootschapsbelastingtarief opgenomen. Het merkwaardige daarvan was dat die verlaging niet betrekking had op de tarieven van 2009, zoals je zou verwachten bij een belastingplan voor 2009, maar betrekking had op verlaging van de tarieven van 2008. Hoe vreemd kan het lopen in het fiscale!

Het tarief voor de vennootschapsbelasting was voor 2008 oorspronkelijk 20% over de eerste € 40.000. Voor winsten van € 40.000 tot en met € 160.000 moest 23% vennootschapsbelasting betaald worden en over het meerdere 25,5%. Tijdens de parlementaire behandeling van het Belastingplan 2009 is de tariefsverlaging uitvoerig aan de orde geweest en uiteindelijk is het tarief voor de vennootschapsbelasting voor 2008 geworden: 20% over de eerste € 275.000 winst en 25,5% over de winst daarboven.

In 2009 zou het tarief weer teruggaan naar het oude niveau, maar als maatregel in verband met de kredietcrisis geldt nu voor 2009 dat over de eerste € 200.000 winst 20% verschuldigd is en over de winst daarboven 25,5%. Dit tarief zal ook voor 2010 gelden.

Met ingang van 2011 geldt dan weer de oorspronkelijke tariefstructuur van drie schijven, te weten: 20% over de eerste € 40.000, voor winsten van € 40.000 tot en met € 200.000 moet 23% vennootschapsbelasting betaald worden en over het meerdere 25,5%.

Afschrijven investeringen

De tweede maatregel die genomen is, geeft ruimere mogelijkheden voor afschrijvingen op investeringen in bedrijfsmiddelen. Voor de jaren 2009 en 2010 kan op bepaalde investeringen willekeurig worden afgeschreven om op die manier het bedrijfsleven

meer financiële armslag te geven.

Of zoals het ministerie van Financiën het zelf formuleert: hiermee wordt de liquiditeits- en financieringspositie van bedrijven die voor vervangings- of uitbreidingsinvesteringen staan, verbeterd. De willekeurige afschrijving geldt zowel voor ondernemingen in de inkomstenbelasting (zoals eenmanszaken) als voor ondernemingen in de vennootschapsbelasting (bijvoorbeeld een BV).

Uiteraard gelden er bepaalde voorwaarden om willekeurig te mogen afschrijven. De willekeurige afschrijving geldt alleen voor investeringen die in het kalenderjaar 2009 worden gedaan, dus tussen 1 januari 2009 en 31 december 2009. Op die investeringen mag in twee jaar worden afgeschreven: maximaal 50% in 2009 en maximaal 50% in 2010.

In beginsel kan op alle bedrijfsmiddelen waarvoor in 2009 verplichtingen worden aangegaan willekeurig worden afgeschreven. De willekeurige afschrijving geldt echter niet voor investeringen in gebouwen, woonwoningen, grond-, weg- en waterbouwkundige werken, bromfietsen, motorrijwielen en personenauto's (met uitzondering van taxi's en zeer zuinige auto's), immateriële activa (zoals software) en dieren.

Ook kan niet willekeurig worden afgeschreven op bedrijfsmiddelen die bestemd zijn om hoofdzakelijk aan derden ter beschikking te worden gesteld (bijvoorbeeld door verhuur of lease).

Tenslotte kan op grond van deze regeling niet willekeurig worden afgeschreven op bedrijfsmiddelen waarop al op een andere manier willekeurig kan worden afgeschreven.

Om willekeurig te kunnen afschrijven moet het bedrijfsmiddel vóór 1 januari 2012 in gebruik worden genomen. In het geval dat het wel de verwachting was om een bedrijfsmiddel vóór 2012 in gebruik te nemen en op grond

daarvan in 2009 en 2010 willekeurig is afgeschreven, maar ingebruikneming niet vóór 1 januari 2012 plaats vindt, wordt de willekeurige afschrijving van 2009 en 2010 per 31 december 2011 weer teruggedraaid. In bijzondere omstandigheden kan aan de inspecteur gevraagd worden om de datum van 31 december 2011 te verschuiven. Hierbij kan gedacht worden aan faillissement van de leverancier van het bedrijfsmiddel. Verlenging van de periode is niet mogelijk als de aard van het bedrijfsmiddel met zich meebrengt dat er een lange bestel- of productieperiode is. Gewone afschrijving kan pas plaatsvinden als het bedrijfsmiddel in gebruik genomen wordt. Willekeurige afschrijving is al mogelijk zodra de investeringsverplichting is aangegaan. Het bedrag van de willekeurige afschrijving kan dan echter niet hoger zijn dan het bedrag dat terzake van die verplichting is betaald.

Kritiek

Een veel gehoord punt van kritiek is, dat het bedrijfsleven alleen iets aan willekeurige afschrijving heeft als het investeringen doet. Zonder nieuwe investeringen immers geen afschrijving. Daarnaast hebben beide maatregelen alleen effect als een bedrijf winst maakt. Zonder winst hoeft immers geen vennootschapsbelasting te worden betaald en levert extra afschrijving ook geen belastingbesparing en daarmee liquiditeitsruimte op. Juist in crisistijden als waarvoor deze maatregelen bedoeld zijn, is het niet denkbeeldig dat bedrijven verlies maken en dus geen belasting betalen. Laat staan dat men daarop kan besparen. Als alternatief wordt daarom ook geopperd dat het beter voor het bedrijfsleven was geweest wanneer de mogelijkheden van verliesverrekening (weer) verruimd werden. Voor de vennootschapsbelasting bijvoorbeeld weer drie jaar terugwenteling in plaats van nog maar één jaar. Dit laatste is echter niet gebeurd en het bedrijfsleven zal het dan ook voornog met de (extra) verlaging van de vennootschapsbelastingtarieven en de willekeurige afschrijving moeten doen.

Drs. Henk Dollekamp FB,
de Jong & Laan Accountants
Belastingadviseurs